

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 20ής Ιουνίου 1990 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-47/89 και T-82/89,

Antonio Marcato, υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Βρυξελλών, εκπροσωπούμενος από τον **Philippe-François Lebrun**, δικηγόρο Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο του δικηγόρου **Victor Gillen**, 13, rue Aldringen,

προσφεύγων,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον **Joseph Griesmar**, νομικό σύμβουλο, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον **Γεώργιο Κρεμλή**, μέλος της νομικής υπηρεσίας, **Centre Wagner, Kirchberg**,

καθής,

που έχουν ως αντικείμενο την ακύρωση του πίνακα υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν, κατά το οικονομικό έτος 1988, στον βαθμό B 2,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους **H. Kirschner**, πρόεδρο τμήματος, **C. P. Briët** και **J. Biancarelli**, δικαστές,

γραμματέας: **B. Pastor**, υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 29ης Μαρτίου 1990,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Απόφαση

Τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίχθηκαν οι προσφυγές

- 1 Ο προσφεύγων, που γεννήθηκε στις 25 Μαρτίου 1928, ανέλαβε υπηρεσία στην Επιτροπή στις 12 Νοεμβρίου 1958. Μετά τη μονιμοποίησή του στον βαθμό D 2, από 1ης Ιανουαρίου 1962, και πολλές προαγωγές, διορίστηκε το 1975 στον βαθμό B 4 και τοποθετήθηκε στο τμήμα XIX B 2 « λογιστική, διαχείριση και πληροφορίες δημοσιονομικής φύσεως » της Επιτροπής.
- 2 Η έκθεση κρίσεως για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1985 έως 30ής Ιουνίου 1987, την οποία συνέταξε ο Lemoine, αναπληρωτής-προϊστάμενος τμήματος, του κοινοποιήθηκε μόλις στις 13 Απριλίου 1988. Ο προσφεύγων αμφισβήτησε ορισμένα στοιχεία της εκθέσεως αυτής· η υπόθεση βρίσκεται ενώπιον του δευτεροβάθμιου κριτή.
- 3 Η διαδικασία προαγωγής που αποτελεί την αιτία της διαφοράς εκτυλίχθηκε σε περισσότερα στάδια, σύμφωνα με τις γενικές εκτελεστικές διατάξεις περί της διαδικασίας προαγωγής εντός της ίδιας σταδιοδρομίας που θέσπισε η Επιτροπή το 1970 και τροποποίησε το 1971 (στο εξής: γενικές διατάξεις).
- 4 Το πρώτο στάδιο της διαδικασίας αυτής περιλαμβάνει τη δημοσίευση του πίνακα υπαλλήλων που μπορούν να προαχθούν και πληρούν την απαιτούμενη προϋπόθεση αρχαιότητας. Κάτοχος του βαθμού B 3 από 1ης Οκτωβρίου 1980, και επομένως διαθέτων το ελάχιστο όριο αρχαιότητας των δύο ετών που απαιτεί το άρθρο 45 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως), ο προσφεύγων περιελήφθη στον πίνακα υπαλλήλων που μπορούν να προαχθούν στον βαθμό B 2 για το οικονομικό έτος 1988, ο οποίος δημοσιεύθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 1988.
- 5 Κατά το επόμενο στάδιο, οι γενικές διευθύνσεις της Επιτροπής καταρτίζουν τον πίνακα υπαλλήλων τους οποίους προτείνουν για προαγωγή. Στην προκειμένη περίπτωση ο πίνακας αυτός, ο οποίος δημοσιεύθηκε στις 16 Μαρτίου 1988, περιελάμβανε τα ονόματα τεσσάρων υπαλλήλων της γενικής διευθύνσεως XIX. Ο προσφεύγων δεν περιλαμβανόταν στους υπαλλήλους που προτάθηκαν με τον τρόπο αυτό για προαγωγή.

- 6 Αφού πληροφορήθηκε ότι η διεύθυνση στην οποία υπαγόταν η υπηρεσία του δεν τον προέτεινε για προαγωγή, ο προσφεύγων απηύθυνε, στις 9 Ιουνίου 1988, επιστολή στον Valsesia, πρόεδρο της επιτροπής προαγωγών για την κατηγορία Β, ζητώντας την επανεξέταση του φακέλου του. Όπως προκύπτει, στην επιστολή αυτή δεν δόθηκε απάντηση. Με επιστολή της 30ής Ιουνίου 1988, ο προσφεύγων απευθύνθηκε στον Morel, γενικό διευθυντή της γενικής διεύθυνσης ΧΙΧ, παρακαλώντας τον να του γνωστοποιήσει τους ακριβείς λόγους για τους οποίους η γενική διεύθυνση δεν τον προέτεινε για προαγωγή. Με σημείωμα της 3ης Αυγούστου 1988, ο Morel απάντησε στον προσφεύγοντα ότι η περίπτωση του εξετάστηκε δύο φορές: πρώτον κατά την κατάρτιση των προτάσεων από τη διεύθυνση Γ και δεύτερον κατά την επεξεργασία του οριστικού πίνακα για τη γενική διεύθυνση ΧΙΧ. Σύμφωνα με το σημείωμα αυτό, η επιλογή έγινε έπειτα από συγκριτική εξέταση των κριτηρίων που λαμβάνονται υπόψη.
- 7 Στο μεταξύ η επιτροπή προαγωγών για την κατηγορία Β συνήλθε δύο φορές, στις 15 και 16 Ιουνίου 1988, με σκοπό να εξετάσει τις προαγωγές στους βαθμούς Β 2 και Β 4. Όσον αφορά τον προσφεύγοντα, στα πρακτικά των συνεδριάσεων αναφέρεται ότι « η επιτροπή προαγωγών λαμβάνει υπόψη τις λεπτομερείς εξηγήσεις που παρέσχε ο εκπρόσωπος της γενικής διεύθυνσης ΧΙΧ σχετικά με τη συμπεριφορά του Mercato (sic). Διαπιστώνει ότι η γνώμη αυτή στοιχεί με αυτές που εξέφρασαν κατά τη διάρκεια των προηγουμένων ετών άλλοι εκπρόσωποι της γενικής διεύθυνσης ΧΙΧ και επομένως επιβεβαιώνεται. Παρατηρώντας εντούτοις ότι υπάρχουν ορισμένες διαφορές στις εκθέσεις που αφορούν τον Mercato, η επιτροπή προαγωγών θεωρεί ότι πρέπει να διευκρινιστεί η γνώμη που έχουν για τον ενδιαφερόμενο οι ιεραρχικά προϊστάμενοί του » (σ. 4 των πρακτικών, παράρτημα 2 του υπομνήματος αντικρούσεως). Η επιτροπή προαγωγών κατάρτισε τα σχέδια πινάκων υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα, χωρίς να περιλάβει το όνομα του προσφεύγοντος.
- 8 Βάσει αυτών των σχεδίων πινάκων, ο γενικός διευθυντής προσωπικού και διοικήσεως της Επιτροπής και ο διευθυντής του γραφείου Επισήμων Εκδόσεων, ενεργώντας ως αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ), κατάρτισαν στις 11 Ιουλίου 1988 τον πίνακα υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν, κατά το οικονομικό έτος 1988, στον βαθμό Β 2. Ο πίνακας, στον οποίο δεν περιλαμβάνονταν το όνομα του προσφεύγοντος, δημοσιεύθηκε στο δελτίο πληροφοριών της Επιτροπής της 29ης Ιουλίου 1988. Περιείχε τα ονόματα δύο από τους τέσσερις υπαλλήλους που προέτεινε η γενική διεύθυνση ΧΙΧ.
- 9 Στις 23 Σεπτεμβρίου 1988, ο προσφεύγων υπέβαλε στην Επιτροπή ένσταση δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Στηριζόμενος στην έλλειψη εκθέσεως κρίσεως για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1985 έως 30ής Ιουνίου 1987 και στο γεγονός ότι, κατά την άποψή του, το σημείωμα που του απηύθυνε ο

Mogel στις 3 Αυγούστου 1988 εκφράζει την άρνηση της Επιτροπής να του γνωστοποιήσει εκτενώς τους λόγους της απόφασής περί αποκλεισμού του από τον πίνακα υπαλλήλων που πρότεινε η γενική διεύθυνση, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 25, δεύτερο εδάφιο, (αιτιολογία κάθε βλαπτικής απόφασής) και του άρθρου 45, παράγραφος 1, (ανάγκη συγκριτικής εξέτασής των προσόντων) του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Ζήτησε κατά συνέπεια « την ακύρωση του πίνακα υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα, που δημοσιεύθηκε στις 29 Ιουλίου 1988, και τη μεταρρύθμιση των διαδικασιών προαγωγής για το έτος 1988 ».

- 10 Εντούτοις, φοβούμενος ότι η ένστασή του είναι απαράδεκτη και θεωρώντας ότι μπορούσε να επικαλεστεί κατ' αναλογία τη νομολογία του Δικαστηρίου επί θεμάτων που αφορούν τις εξεταστικές επιτροπές διαγωνισμών (αποφάσεις της 14ης Ιουνίου 1972 και της 15ης Μαρτίου 1973, Marcato κατά Επιτροπής, 44/71 και 37/72, Rec. 1972, σ. 427 και Rec. 1973, σ. 361), ο προσφεύγων — χωρίς να περιμένει να ληφθεί απόφαση επί της ενστάσεώς του — άσκησε αμέσως προσφυγή που πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 28 Οκτωβρίου 1988 (υπόθεση T-47/89).
- 11 Ο πίνακας υπαλλήλων που προήχθησαν στον βαθμό Β 2 δημοσιεύθηκε στις 31 Οκτωβρίου 1988. Δεν περιείχε το όνομα του προσφεύγοντος, περιελάμβανε δε έναν μόνο υπάλληλο της γενικής διευθύνσεως XIX.
- 12 Επειδή, στις 6 Απριλίου 1989, η Επιτροπή δεν είχε ακόμη αποφανθεί επί της ενστάσεώς του, ο προσφεύγων άσκησε, κατά την ίδια ημερομηνία, δεύτερη προσφυγή, που πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Απριλίου 1989 (υπόθεση T-82/89). Στην προσφυγή του διευκρίνιζε ότι δεν παραιτήθηκε από την πρώτη προσφυγή, αλλά ότι, θεωρώντας ότι ελήφθη εις βάρος του σιωπηρή απορριπτική απόφαση, ασκούσε τη δεύτερη προσφυγή για να προστατεύσει το σύνολο των δικαιωμάτων του.
- 13 Στις 7 Απριλίου 1989, η Επιτροπή έλαβε ρητή απόφαση απορρίπτουσα την ένσταση του προσφεύγοντος, η οποία του κοινοποιήθηκε στις 25 Απριλίου 1989. Η Επιτροπή παρατήρησε ότι η επίδικη έκθεση κρίσεως είχε κοινοποιηθεί στον προσφεύγοντα στις 13 Απριλίου 1988 και έκρινε ότι από τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος δεν αποδεικνύονταν παράβαση των άρθρων 25 και 45 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως.

Η εξέλιξη της διαδικασίας

- 14 Με την πρώτη προσφυγή του ο Marcato επιδιώκει την ακύρωση του πίνακα υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν κατά το οικονομικό έτος 1988 στον βαθμό Β 2. « Στο μέτρο που είναι αναγκαίο », η προσφυγή αφορά επίσης την επιστολή του Mogel της 3ης Αυγούστου 1988, με την οποία αυτός αρνήθηκε να εξηγήσει σαφώς τους λόγους αποκλεισμού του προσφεύγοντος από τον πίνακα αυτό. Ο προσφεύγων στηρίζει την προσφυγή του σε δύο λόγους, τους οποίους αντλεί αντίστοιχα από την παράβαση του άρθρου 25, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως (ανεπαρκής αιτιολογία) και από την παράβαση του άρθρου 45, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως (πλημμελής συγκριτική εξέταση των προσόντων οφειλόμενη στο ότι δεν είχε συνταγεί γι' αυτόν η τελευταία έκθεση κρίσεως).
- 15 Κατά της προσφυγής αυτής η Επιτροπή προέβαλε ένσταση απαραδέκτου. Υποστηρίζει ότι η προσφυγή ασκήθηκε κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 91, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, διότι στην προκειμένη περίπτωση δεν ήταν παραδεκτή η ευθεία προσφυγή, πράγμα που αμφισβητεί ο προσφεύγων.
- 16 Με απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1989, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να συνεξετάσει την ένσταση απαραδέκτου με την ουσία της υποθέσεως. Η έγγραφη διαδικασία εξελίχθηκε στη συνέχεια κανονικά ενώπιον του Δικαστηρίου.
- 17 Με τη δεύτερη προσφυγή επιδιώκεται επίσης η ακύρωση του πίνακα υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν, κατά το οικονομικό έτος 1988, στον βαθμό Β 2. « Στο μέτρο που είναι αναγκαίο » στρέφεται επίσης κατά της επιστολής του Mogel της 3ης Αυγούστου 1988. Η δεύτερη προσφυγή στηρίζεται στους ίδιους λόγους και στα ίδια επιχειρήματα με την πρώτη, δηλαδή στην παράβαση των άρθρων 25, δεύτερο εδάφιο, και 45, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως.
- 18 Η Επιτροπή προέβαλε, σύμφωνα με το άρθρο 91 του κανονισμού διαδικασίας, ένσταση απαραδέκτου ενώπιον του Δικαστηρίου, χωρίς να υποβάλει υπόμνημα αντικρούσεως επί της ουσίας. Ο προσφεύγων υπέβαλε παρατηρήσεις ζητώντας την απόρριψη της ενστάσεως αυτής.

- 19 Με Διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, το Δικαστήριο παρέπεμψε τις δύο υποθέσεις ενώπιον του Πρωτοδικείου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14 της αποφάσεως του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Με δύο Διατάξεις της 6ης Δεκεμβρίου 1989, το Πρωτοδικείο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε να συνεκδικάσει τις δύο υποθέσεις για τη διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και την έκδοση κοινής αποφάσεως και να μη λάβει υπόψη δύο έγγραφα που είχε προσκομίσει η καθής.
- 20 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να δεχθεί το αίτημα της Επιτροπής, δηλαδή να αποφανθεί επί της ενστάσεως απαραδέκτου χωρίς να προχωρήσει σε εξέταση της ουσίας. Κάλυψε την Επιτροπή να απαντήσει σε δύο ερωτήματα. Ο προσφεύγων, εκπροσωπούμενος από τον Vandersanden, δικηγόρο Βρυξελλών, και το καθού όργανο αγόρευσαν κατά τη συνεδρίαση της 29ης Μαρτίου 1990. Απαντώντας στα ερωτήματα του Πρωτοδικείου, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής κατέθεσε στο ακροατήριο το κείμενο της τροποποιηθείσας απόφασης της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 1970, που θεσπίζει τις προαναφερθείσες γενικές διατάξεις. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι μόνον οι υπάλληλοι που περιλαμβάνονται στους πίνακες υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα προς προαγωγή (εντός της σταδιοδρομίας) μπορούν να προαχθούν κατά τη διάρκεια του ίδιου οικονομικού έτους. Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής επιβεβαίωσε ότι μέχρι τώρα — για τους υπαλλήλους των κατηγοριών Β, C και D — η Επιτροπή τήρησε τον κανόνα αυτό χωρίς καμία εξαίρεση.
- 21 Δεδομένου ότι δεν ορίστηκε γενικός εισαγγελέας για τις υποθέσεις αυτές, μετά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ο πρόεδρος κήρυξε τη λήξη της προφορικής διαδικασίας επί της ενστάσεως απαραδέκτου.
- 22 Στην υπόθεση T-47/89 ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- α) να κηρύξει την προσφυγή παραδεκτή και βάσιμη·
 - β) να ακυρώσει τον πίνακα υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν, κατά το οικονομικό έτος 1988, στον βαθμό Β 2 (περιλαμβανομένων των ΒS και των ΒΤ), πίνακα ο οποίος δημοσιεύθηκε στις *Διοικητικές Πληροφορίες* αριθ. 565, της 29ης Ιουλίου 1988 (σ. 9 επ.), λόγω παραβάσεως των άρθρων 25 (ιδίως δεύτερο εδάφιο) και 45, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων·
 - γ) να καταδικάσει την καθής στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- α) να εξετάσει αυτεπαγγέλτως τη δημοσία τάξεως ένσταση περί απαραδέκτου της προσφυγής·
- β) να κηρύξει την προσφυγή απαράδεκτη στο σύνολό της·
- γ) άλλως, να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·
- δ) να αποφασίσει κατά νόμο επί των δικαστικών εξόδων.

Στην υπόθεση Τ-82/89 ο προσφεύγων επαναλαμβάνει στο σύνολό τους τα αιτήματα που υπέβαλε στην υπόθεση Τ-47/89.

Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- α) να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη·
- β) να αποφασίσει κατά νόμο επί των δικαστικών εξόδων.

Όσον αφορά την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή, ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- α) να απορρίψει την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η καθής και να διατάξει τη συνέχιση της διαδικασίας επί της ουσίας·
- β) να καταδικάσει την καθής στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής που πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό Τ-47/89

- 23 Το καθού όργανο ισχυρίστηκε καταρχάς, για να υποστηρίξει την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε σύμφωνα με το άρθρο 91 του κανονισμού διαδικασίας, ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, μία ένδικη προσφυγή, χωρίς να έχει προηγηθεί

διοικητική ένσταση, δεν είναι παραδεκτή παρά μόνον αν επιδιώκει την ακύρωση αποφάσεως εξεταστικής επιτροπής διαγωνισμού ή την ακύρωση εκθέσεως κρίσεως. Ακόμη και αν η νομολογία του Δικαστηρίου μπορούσε να επεκταθεί στο αντικείμενο της παρούσας διαφοράς, η Επιτροπή φρονεί ότι ο προσφεύγων, έχοντας πράγματι υποβάλει στην προκειμένη περίπτωση ένσταση πριν από την άσκηση προσφυγής, έπρεπε να αναμείνει την απόφαση της ΑΔΑ επί της ενστάσεως αυτής. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, προσφυγή ασκούμενη κατά ημερομηνία κατά την οποία δεν έχει ακόμη ληφθεί απόφαση επί της ενστάσεως είναι, σε κάθε περίπτωση, πρόωρη και, κατά συνέπεια, απαράδεκτη.

- 24 Με το υπόμνημα αντικρούσεως της η Επιτροπή ανέπτυξε έναν νέο λόγο απαραδέκτου. Στηρίζεται στην απόφαση που εξέδωσε εν τω μεταξύ το Δικαστήριο στις 14 Φεβρουαρίου 1989, Bossi κατά Επιτροπής (346/87, Συλλογή 1989, σ. 303), με την οποία το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο πίνακας υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα δεν αποτελεί παρά προπαρασκευαστική πράξη, η νομιμότητα της οποίας δεν μπορεί να αμφισβητηθεί παρά μόνο με την άσκηση προσφυγής η οποία στρέφεται κατά της αποφάσεως με την οποία περατώθηκε η διαδικασία προαγωγών. Κατά την Επιτροπή, πρόκειται για δημοσίας τάξεως ένσταση απαραδέκτου που επιτρέπει την εφαρμογή του άρθρου 92 του κανονισμού διαδικασίας. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν άσκησε διοικητική ένσταση κατά του πίνακα των προαχθέντων υπαλλήλων στον βαθμό Β 2 και ότι επομένως ο πίνακας αυτός κατέστη οριστικός έναντι του προσφεύγοντος, η Επιτροπή θεωρεί ότι η παρούσα προσφυγή είναι απαράδεκτη. Μια τέτοια ένσταση θα παρείχε τη δυνατότητα στον προσφεύγοντα να προστατεύσει έγκαιρα τα δικαιώματά και τα συμφέροντά του. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι αρχές που απορρέουν από την απόφαση Bossi πρέπει να εφαρμοστούν *mutatis mutandis* στην προσφυγή του προσφεύγοντος, παρά το ότι αυτή ασκήθηκε μερικούς μήνες νωρίτερα. Πράγματι, ακόμη και αν η απόφαση αυτή αποτελεί αλλαγή της νομολογίας, το δικαστήριο της ουσίας πρέπει πάντοτε να λαμβάνει υπόψη την πιο πρόσφατη νομολογία. Εξάλλου, θα ήταν τουλάχιστον αντιφατικό μια τέτοια αλλαγή της νομολογίας να κατέστη δυνατό να εφαρμοστεί στον προσφεύγοντα Bossi και να μη μπορεί να εφαρμοστεί στον προσφεύγοντα Marcato.
- 25 Όσον αφορά το γεγονός ότι ο εν λόγω πίνακας δεσμεύει την ΑΔΑ σχετικά με τις προαγωγές κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ακόμη και προπαρασκευαστικές πράξεις που δεσμεύουν τη διοικητική αρχή, όπως οι γνώμες της επιτροπής εντάξεως ή της επιτροπής αναπηρίας, δεν μπορούν να υποβληθούν αυτοτελώς προς κρίση στο Δικαστήριο.
- 26 Αναφερόμενη στην απόφαση Bossi, η Επιτροπή θέτει, τέλος, με το υπόμνημα ανταπαντήσεώς της, το ζήτημα του εννόμου συμφέροντος που μπορεί να έχει ο προσφεύγων να ζητήσει την ακύρωση του πίνακα υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα, ενώ δεν προσέβαλε εμπρόθεσμα τον πίνακα των προαχθέντων υπαλλήλων, ο οποίος κατέστη έτσι οριστικός έναντι αυτού.

- 27 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η ευθεία προσφυγή του είναι παραδεκτή δεδομένου ότι οι εργασίες της επιτροπής προαγωγών είναι παρεμφερείς με αυτές της εξεταστικής επιτροπής διαγωνισμού. Για τον λόγο αυτό δεν είναι αναγκαία η προηγούμενη υποβολή διοικητικής ενστάσεως.
- 28 Όσον αφορά τις συνέπειες της απόφασης Bossi, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, προβάλλοντας ένσταση απαραδέκτου, εξάντλησε όλα τα επιχειρήματα που μπορούσε να επικαλεστεί σχετικά. Όμως, με την ένσταση αυτή, δεν επικαλέστηκε τον χαρακτήρα του πίνακα ως προπαρασκευαστικής πράξεως. Συγκρινόμενη με την απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 1978, Ditterich κατά Επιτροπής (86/77, Rec. 1978, σ. 1855) στην οποία, κατά την ερμηνεία του προσφεύγοντος, το Δικαστήριο δέχθηκε το παραδεκτό προσφυγής στρεφόμενης κατά πίνακα προτάσεων για μονιμοποίηση, η απόφαση Bossi αποτελεί αλλαγή της νομολογίας. Ο προσφεύγων διερωτάται αν, υπό τις συνθήκες αυτές, η καθής μπορεί να επικαλεστεί τις αρχές της απόφασης Bossi ως λόγο δημοσίας τάξεως. Κατά την άποψή του, το απαράδεκτο αυτό έπρεπε να έχει καλυφθεί με αναφορά στους κανόνες περί παραδεκτού που ίσχυαν κατά τον χρόνο άσκησης της προσφυγής.
- 29 Δεδομένου ότι ο πίνακας υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα δεσμεύει την ΑΔΑ πρέπει, κατά την άποψη του προσφεύγοντος, να θεωρηθεί ως προπαρασκευαστική πράξη μόνον έναντι των υπαλλήλων που περιλαμβάνονται σ' αυτόν χωρίς να έχουν στη συνέχεια προαχθεί. Αντίθετα, όσον αφορά τους υπαλλήλους που δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα, οι αρχές που αντλούνται από την απόφαση Bossi θίγουν τα δικαιώματα και τα συμφέροντά τους. Πράγματι, αν εφαρμόζονταν οι αρχές αυτές, οι εν λόγω υπάλληλοι θα έπρεπε να αναμένουν τη δημοσίευσή του πίνακα των προαχθέντων για να μπορέσουν να επικαλεστούν τα δικαιώματά τους, πρώτα έναντι της διοικήσεως και έπειτα ενώπιον του δικαστηρίου. Κατά τον τρόπο αυτό, θα μειώνονταν οι δυνατότητες να επιτευχθεί « διάρθωση » υπέρ αυτών.
- 30 Με αυτά τα πραγματικά και νομικά δεδομένα, πρέπει καταρχάς να διευκρινιστεί κατά ποίας πράξεως της Επιτροπής στρέφεται η προσφυγή. Ο προσφεύγων διευκρίνισε ότι η προσφυγή, « στο μέτρο που είναι αναγκαίο », αφορά « επίσης » την επιστολή του Morel. Εντούτοις, η επιστολή αυτή αναφέρεται μόνο στις προτάσεις προαγωγών που κατάρτισε η γενική διεύθυνση XIX, προτάσεις που δεν προσέβαλε ο προσφεύγων. Ζήτησε μόνο την ακύρωση ενός μεταγενεστέρου πίνακα, για τον οποίο δεν γίνεται κανένα σχόλιο στην εν λόγω επιστολή. Από αυτό προκύπτει ότι η επιστολή του Morel δεν είναι πράξη κατά της οποίας στρέφεται η προσφυγή. Πρόκειται μόνο για ένα πραγματικό στοιχείο που επικαλείται ο προσφεύγων προς στήριξη ενός από τους λόγους που επικαλείται, ήτοι συγκεκριμένα της παραβάσεως του άρθρου 25, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Κατά συνέπεια, η προσφυγή στρέφεται μόνο κατά του πίνακα υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν, κατά το οικονομικό έτος 1988, στον βαθμό Β 2.

- 31 Όσον αφορά το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι δεν ήταν αναγκαία η προηγούμενη διοικητική ένσταση, δεδομένου ότι οι εργασίες της επιτροπής προαγωγών είναι παρεμφερείς με αυτές της εξεταστικής επιτροπής διαγωνισμού, πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο επίδικος πίνακας δεν καταρτίστηκε από την επιτροπή προαγωγών, αλλά από την ίδια την ΑΔΑ. Σύμφωνα με το περιεχόμενο της από 11 Ιουλίου 1988 αποφάσεώς της, η ΑΔΑ εξέτασε το σχέδιο πίνακα που κατάρτισε η επιτροπή προαγωγών καθώς και τα πρακτικά της επιτροπής αυτής και τα προβλεπόμενα διαθέσιμα κονδύλια του προϋπολογισμού πριν συντάξει τον προσβαλλόμενο πίνακα (βλέπε το παράρτημα 3 του υπομνήματος αντικρούσεως). Πρόκειται επομένως για πράξη της ίδιας της ΑΔΑ. Κατά συνέπεια, ο πίνακας αυτός δεν μπορεί να συγκριθεί με την απόφαση εξεταστικής επιτροπής διαγωνισμού.
- 32 Αν ο επίδικος πίνακας αποτελεί, όπως υποστηρίζει ο προσφεύγων, βλαπτική γι' αυτόν πράξη, ήταν υποχρεωμένος, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 90 και 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, να υποβάλει στην ΑΔΑ ένσταση στρεφόμενη εναντίον της. Πράγματι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, για κάθε προσφυγή κατά βλαπτικής πράξεως προερχομένης από την ΑΔΑ πρέπει υποχρεωτικά να έχει προηγηθεί διοικητική ένσταση της ασκήσεως της προσφυγής, η ένσταση δε αυτή να έχει αποτελέσει αντικείμενο ρητής ή σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως. Κάθε προσφυγή που ασκείται προτού περατωθεί αυτή η προκαταρκτική διαδικασία είναι, λόγω του πρόωγου χαρακτήρα της, απαράδεκτη, δυνάμει του άρθρου 91, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως (βλέπε, παραδείγματος χάρη, τη Διάταξη της 23ης Σεπτεμβρίου 1986, Du Besset κατά Συμβουλίου, 130/86, Συλλογή 1986, σσ. 2619, 2621).
- 33 Στην προκειμένη περίπτωση ο προσφεύγων υπέβαλε διοικητική ένσταση ενώπιον της Επιτροπής. Άσκησε όμως προσφυγή χωρίς να περιμένει, όπως προβλέπεται στο άρθρο 91, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, να αποτελέσει η ένσταση αυτή αντικείμενο ρητής ή σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως. Επομένως, πριν από την άσκηση της προσφυγής η διοίκηση δεν είχε περατώσει την επανεξέταση της προσβαλλομένης πράξεως. Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στην περίπτωση που ο επίδικος πίνακας αποτελεί βλαπτική πράξη, η προσφυγή είναι απαράδεκτη.
- 34 Αν αντίθετα, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, ο πίνακας δεν αποτελεί βλαπτική πράξη έναντι των υπαλλήλων που μπορούν να προαχθούν και δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα, η προσφυγή είναι και πάλι απαράδεκτη απλώς και μόνο ελλείψει βλαπτικής πράξεως.
- 35 Υπό τις συνθήκες αυτές, αρκεί να παρατηρηθεί ότι σε κάθε περίπτωση η προσφυγή είναι απαράδεκτη, χωρίς να χρειάζεται να ληφθεί απόφαση επί των υπολοίπων ενστά-

σεων απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή, ούτε να εξεταστεί αν ο προσβαλλόμενος πίνακας αποτελεί βλαπτική πράξη ή όχι.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής που πρωτοκολλήθηκε με τον αριθ. Τ-82/89

- 36 Στην υπόθεση αυτή η Επιτροπή προέβαλε επίσης ένσταση απαραδέκτου κατά το άρθρο 91 του κανονισμού διαδικασίας. Αναφερόμενη στην απόφαση Bossi, η οποία, κατά την άποψή της, στοιχεί με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 7ης Απριλίου 1965, Weighardt κατά Επιτροπής ΕΚΑΧ, 11/64, Rec. 1965, σ. 366· Διάταξη της 24ης Μαΐου 1988, Santarelli κατά Επιτροπής, 78/87 και 220/87, Συλλογή 1988, σσ. 2699, 2703), η Επιτροπή επαναλαμβάνει τα επιχειρήματα που προέβαλε στην υπόθεση Τ-47/89 για να καταλήξει σε δημοσίας τάξεως ένσταση απαραδέκτου. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν υπέβαλε διοικητική ένσταση ζητώντας την ακύρωση του πίνακα των προαχθέντων υπαλλήλων στον βαθμό Β 2, δεν μπορεί πλέον να προσβάλει τον πίνακα αυτό ενώπιον του Δικαστηρίου.
- 37 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι — στην υπόθεση αυτή — τήρησε πλήρως τη διαδικασία υποβολής προηγούμενης διοικητικής ενστάσεως. Εκθέτει και πάλι την άποψη ότι ο πίνακας υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα αποτελεί βλαπτική πράξη. Ο προσφεύγων εξάλλου υποστηρίζει ότι η Επιτροπή εξάντλησε ήδη τα επιχειρήματα περί απαραδέκτου με την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε στην υπόθεση Τ-47/89. Κατ' αυτόν, η απόφαση Bossi αποτελεί αλλαγή της νομολογίας που δεν μπορεί να στηρίξει δημοσίας τάξεως ένσταση απαραδέκτου. Τέλος, η εφαρμογή των αρχών της αποφάσεως Bossi επί των διαδικασιών προαγωγής θα μείωνε αισθητά τις δυνατότητες « διορθώσεως » υπέρ των υπαλλήλων που δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα των εχόντων τα περισσότερα προσόντα.
- 38 Δεδομένου ότι υπήρξε μια πλήρης διαδικασία που προηγήθηκε της ασκήσεως της προσφυγής αυτής, η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε το καθού όργανο πρέπει να κριθεί κατά την εξέταση της υποθέσεως κατ' ουσίαν.

Επί των δικαστικών εξόδων της υποθέσεως που πρωτοκολλήθηκε υπό τον αριθ. Τ-47/89

- 39 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου, που εφαρμόζεται κατ' αναλογίαν και στο Πρωτοδικείο, δυνάμει του άρθρου 11, τρίτο εδάφιο, της προαναφερθείσας αποφάσεως του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988,

ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Σύμφωνα όμως με το άρθρο 70 του ίδιου κανονισμού, προκειμένου περί προσφυγών υπαλλήλων των Κοινοτήτων, τα όργανα φέρουν τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή στην υπόθεση T-47/89 ως απαράδεκτη.
- 2) Στην υπόθεση αυτή κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.
- 3) Στην υπόθεση T-82/89, η ένσταση απαραδέκτου της καθής θα κριθεί κατά την εξέταση της υποθέσεως κατ' ουσίαν.

Kirschner

Briët

Biancarelli

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 20 Ιουνίου 1990.

Ο γραμματέας

H. Jung

Ο πρόεδρος

H. Kirschner